

STATUS: Definitief
Datum laatste wijziging:
18/06/2012

Toetsing aandachtsgebied **VALIER (LIEDEKERKE)**

ID: DEN_07

(betrokken signaalgebieden: DEN_AW_016, DEN_AW_031, DEN_AW_034, DEN_AW_092, DEN_WC_040, DEN_WC_126, DEN_WC_200, DEN_WC_413, DEN_WC_498, DEN_PW_073, DEN_PW_145, DEN_PW_284)

GELEGEN IN: actueel waterbergingsgebied, waterconserveringsgebied, (potentieel waterbergingsgebied)

1 Situering

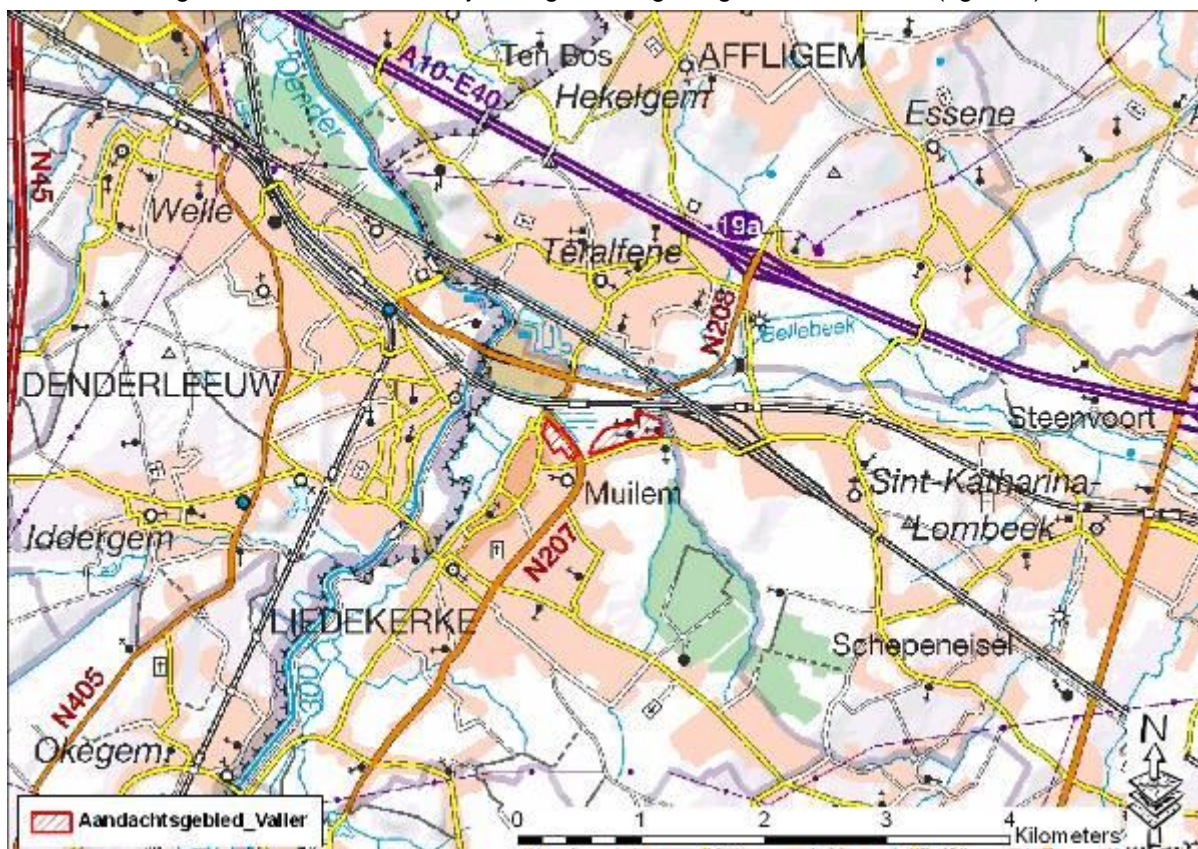
1.1 Algemeen

Gemeente: Liedekerke

Provincie: Vlaams-Brabant

Geografische beschrijving:

Het aandachtsgebied is gelegen in de gemeente Liedekerke, niet zo ver van de grens met de provincie Oost-Vlaanderen (Denderleeuw). Net ten noorden van het gebied ligt de gemeente Affligem en ten oosten, grenzend aan het oostelijk deelgebied, ligt de gemeente Ternat. (figuur 1)

Figuur 1: Bovenlokale situering op topografische kaart

Het aandachtsgebied bevindt zich ten noorden van de kern van Liedekerke, in de buurt van het station. Het gebied wordt grofweg omringd door de Muilenstraat in het zuiden, de Valierstraat en Stationsstraat in het westen, de spoorlijn Brussel-Denderleeuw in het noorden en de Hopstraat in het oosten. Tussen het oostelijk en westelijk deelgebied ligt de Affligemsestraat. Op de luchtfoto (figuur 2) is te zien dat het gebied nog grotendeels onbebouwd is.

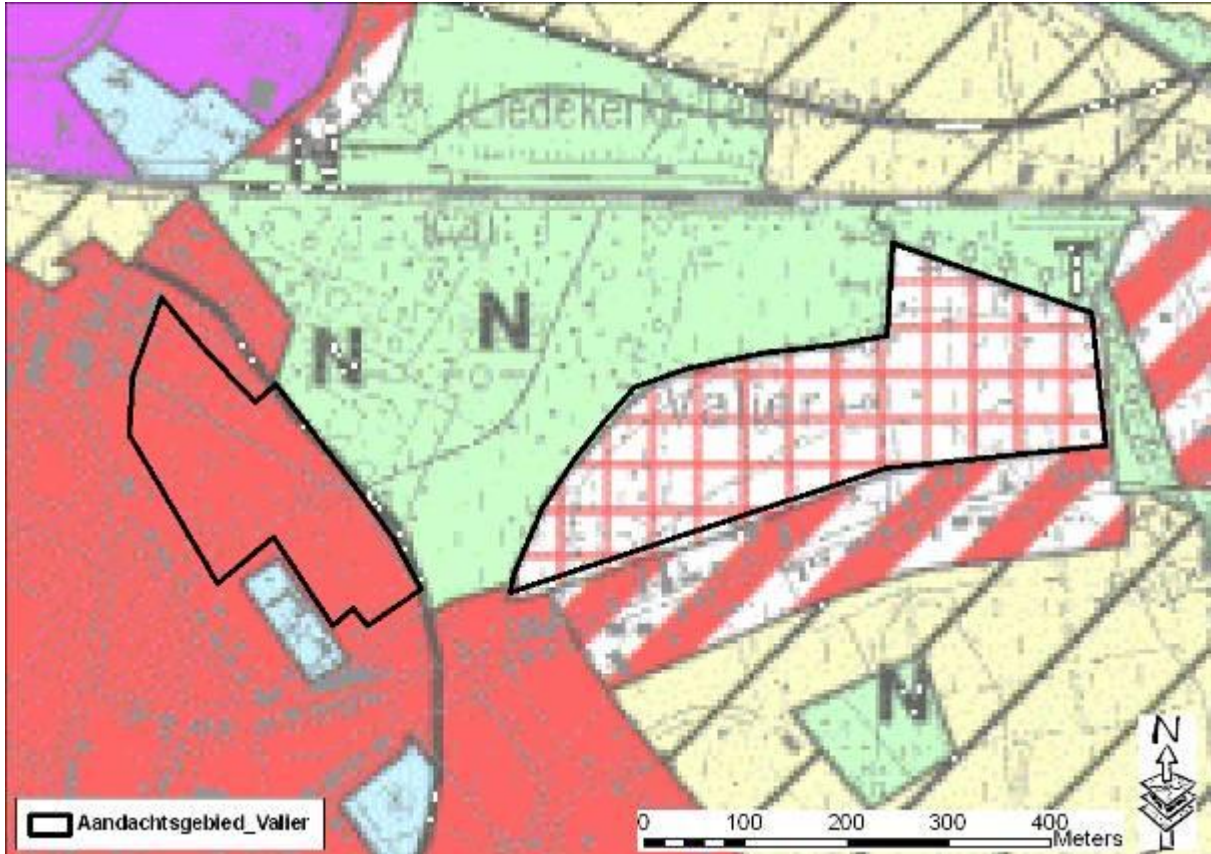

Figuur 2: Lokale situering op orthofoto Vlaams-Brabant 2009

1.2 Planologische bestemming

Gewestplanbestemmingen: woongebied, woonuitbreidingsgebied (figuur 3).

Het westelijk deelgebied heeft de bestemming woongebied en grenst aan de bestemmingen natuurgebied en zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Het oostelijk deelgebied heeft de bestemming woonuitbreidingsgebied en grenst aan de bestemmingen woongebied, woongebied met landelijk karakter, natuurgebied en bufferzone. De geldende gewestplanbestemmingen laten de ontwikkeling van het aandachtsgebied toe.

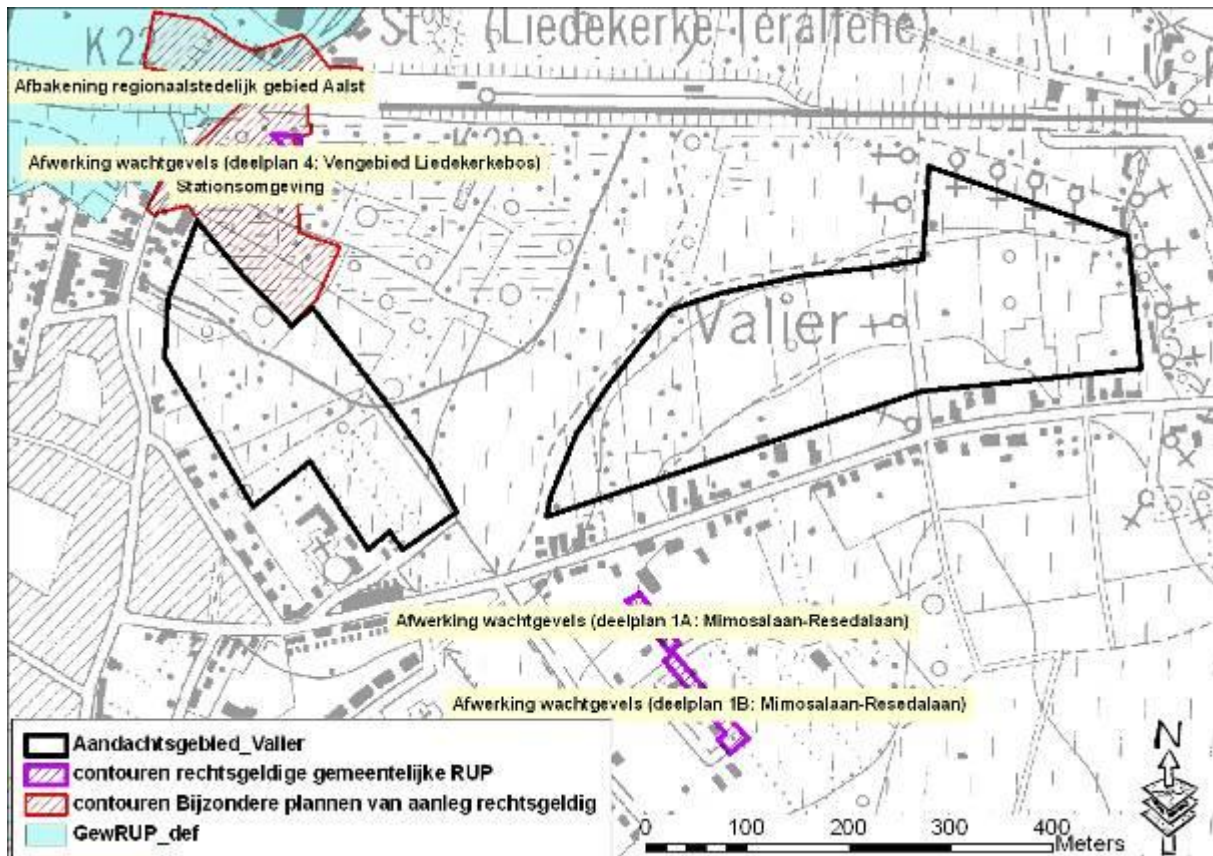

Figuur 3: Situering op gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse

In de omgeving van het aandachtsgebied zijn een aantal gemeentelijke Ruimtelijke UitvoeringsPlannen (RUPs) en een Bijzonder Plan van Aanleg (BPA) gelegen (figuur 4):

Gewestelijk RUP: Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Aalst (10/07/2003)

Ten noordwesten van het aandachtsgebied ligt de afbakeningslijn van het gewestelijk RUP "Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Aalst". Tussen het aandachtsgebied en de Dender is binnen de afbakening van het regionaal stedelijk gebied een gebied herbestemd naar "Randstedelijk groengebied Oude Dender".

Figuur 4: Goedgekeurde gemeentelijke RUP's en BPA's

Gemeentelijk BPA: Stationsomgeving (20/10/2009)

Ten noorden van het aandachtsgebied ligt het BPA "Stationsomgeving". Men wil de stationsomgeving herstructureren. Het BPA "Stationsomgeving" moet oplossingen bieden voor een complexe mobiliteitsproblematiek, wat een integrale aanpak vereist. Tevens beoogt dit BPA het wijzigen van bestemming van percelen en perceelsdelen van natuurgebied en woongebied naar publieke bestemmingen van openbaar nut: parkeerdomein, openbare wegen en stationsplein, en een zone voor natuurontwikkeling.

Het BPA kadert in een groot project "Stationsomgeving Liedekerke" waarin de gemeente samenwerkt met de NMBS-Holding, Infrabel en het Vlaams Gewest om de ganze stationsomgeving te herontwikkelen en klaar te maken voor de toekomst. De gemeentelijke commissie startte in 2002 haar werkzaamheden en stelde vanuit de samenwerkingsovereenkomst enkele gespecialiseerde studiebureaus aan om de problematiek te analyseren en voorstellen met alternatieven uit te werken.

Omdat de stationsomgeving een duurzame oplossing wil bieden aan alle mobiliteitsproblemen en de herinrichting zich ruimtelijk dient in te passen binnen het ruimere gebied bleek al snel dat er voorafgaand enkele richtlijnen nodig waren om dit alles in goede banen te leiden. Een bijzonder plan van aanleg, ondersteund door een milieueffectenrapport zijn binnen het gebied bepalend en garanderen een evenwichtige gebiedsontwikkeling waar aspecten van natuur, waterhuishouding en infrastructuur ruimtelijk op elkaar worden afgestemd.

Eind 2010 kwam de commissie tot een definitief voorontwerp dat door alle partijen werd goedgekeurd. De nieuwe stationsomgeving zal een groene, aangename en uitnodigende buurt worden. De verkeersstromen van zowel wagens, fietsers als voetgangers worden dermate georganiseerd zodat iedereen op een vlotte manier gebruik kan maken van alle voorzieningen inzake mobiliteit. De parkings worden heringericht en geoptimaliseerd zodat ze de pendelaars efficiënt kunnen opvangen. Het stationsgebouw wordt volledig vernieuwd en de perrons worden verschoven, heraangelegd en toegankelijk gemaakt via nieuwe trappartijen en liften.

(bron: www.liedekerke.be)

Figuur 5 toont hoe in het ontwerp rekening wordt gehouden met het watersysteem. De procedure voor het verkrijgen van de bouwvergunning voor het project is momenteel lopende.

Figuur 5: Inrichtingsschets vallei Bogijnengracht binnen project stationsomgeving (www.liedekerke.be)

Een deel van het signaalgebied ligt in het BPA, namelijk in de bestemming "zone voor openbare wegen" (nieuwe ontsluitingsweg voor station) en "zone voor natuurontwikkeling en waterberging" (zie figuur 8). In de watertoets bij het BPA wordt de overstromingsgevoeligheid van het gebied aangegeven. Omdat het BPA dus reeds voldoende aandacht schenkt aan de waterproblematiek en hiervoor oplossingen voorziet wordt dit deel van het signaalgebied (= ten noorden Affligemsestraat) niet meegenomen in de afbakening van het aandachtsgebied.

Gemeentelijk RUP: Afwerking wachtgevels (deelplan 4: VEN-gebied Liedekerkebos) (02/04/2009)

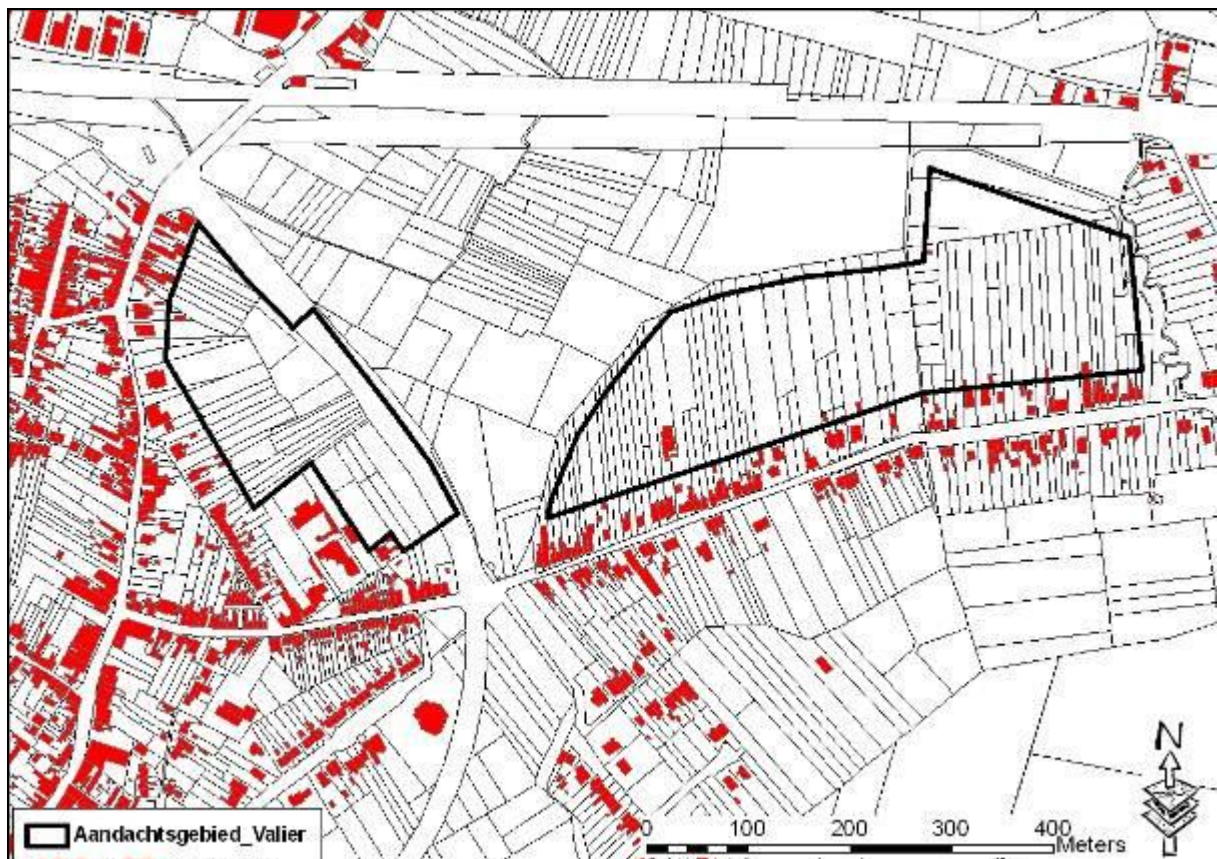
Het RUP voorziet in het creëren van bijkomende bouwmogelijkheden om visueel storende wachtgevels weg te werken. Ze bevinden zich allen aan de rand en aansluitend bij Liedekerke hoofddorp. In deelplan 4 wordt een grenscorrectie doorgevoerd van het VEN-gebied ter hoogte van de stationsomgeving.

1.3 Bodemgebruik

Huidige staat van ontwikkeling:

Op figuren 2 en 6 is te zien dat het aandachtsgebied nog onbebouwd is. Ten zuiden en ten westen is er bebouwing aanwezig. De huidige bodemgebruiken in het aandachtsgebied zijn tuinen, landbouw en bos.

De verdere analyse van het aandachtsgebied houdt alleszins rekening met de aanwezige bebouwing in de omgeving en gaat uit van het principe dat bestaande vergunde bebouwing zo goed mogelijk beschermd moet worden tegen wateroverlast.

Figuur 6: Situering op CADMAP 2011 (toestand 01/01/2011)

1.4 Hydrografie

Bekken: Denderbekken

Deelbekken: Midden-Dender + Bellebeek (klein deel oostelijk deelgebied)

Betrokken waterlopen:

Bogijnengracht (3de categorie – VHAG-code: 6211 - beheerder: Liedekerke)

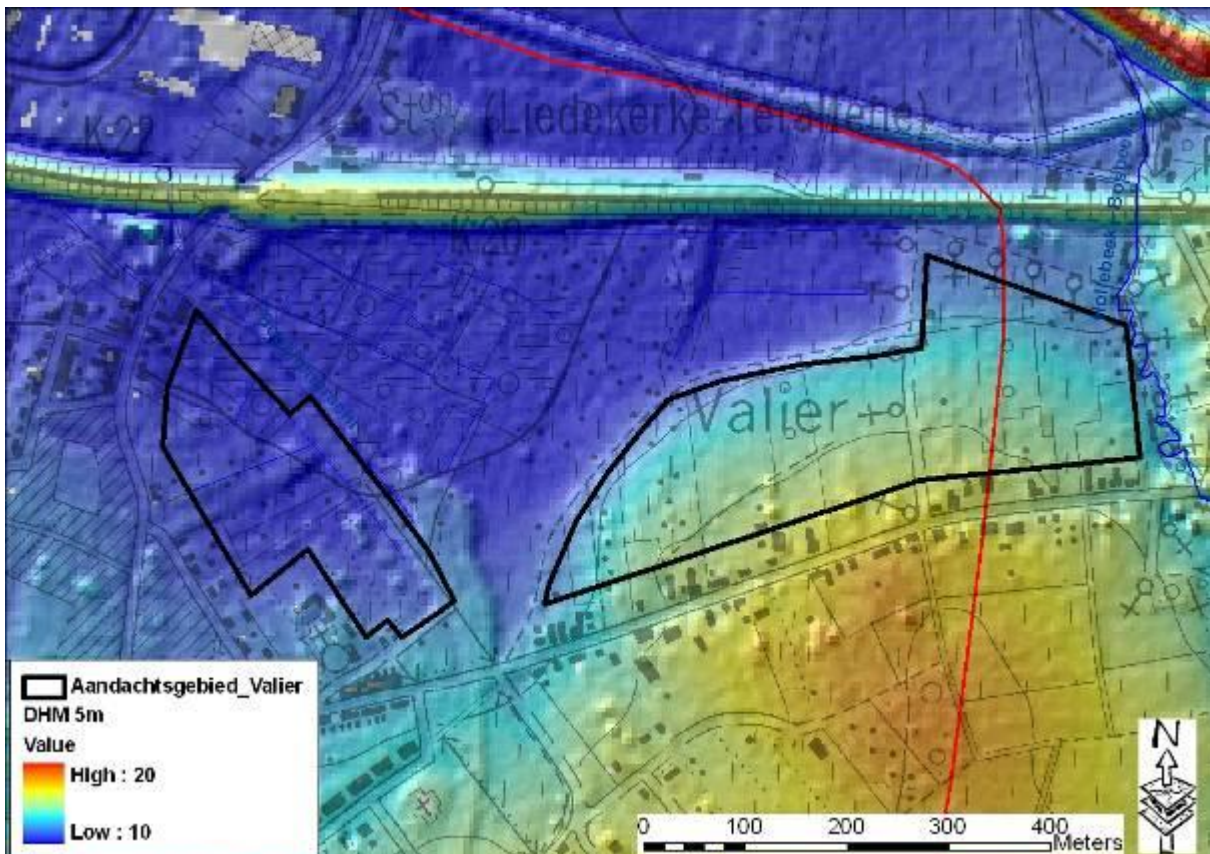
Naamloze grachten (niet-geklasseerd – VHAG-code: 15388, 15389, 15390)

Hollebeek (net ten oosten van oostelijk deelgebied) (2de categorie – VHAG-code: 6487 – beheerder: provincie Vlaams-Brabant)

Hydrografische beschrijving:

Het grootste deel van het aandachtsgebied watert af via de Bogijnengracht (3de categorie) naar de Dender. De Dender (bevaarbare waterloop) ligt op 700 meter van het aandachtsgebied. Een kleiner deel in het oosten watert af via de Hollebeek (2de categorie) om dan via de Bellebeek (1ste categorie) naar de Dender te gaan. De rode lijn op figuur 7 geeft de scheiding weer tussen de afwatering via de Bogijnengracht en de afwatering via de Hollebeek.

Op het hoogtemodel (figuur 7) is te zien dat het westelijk deelgebied gemiddeld lager ligt dan het oostelijk deelgebied. De absolute hoogtes in het westelijk deelgebied gaan van 9 mTAW tot 12 mTAW. De absolute hoogtes in het oostelijk deelgebied gaan van 11 mTAW tot 16 mTAW.

Figuur 7: Hydrografische situering op DHM

1.5 Motivering afbakening en selectie aandachtsgebied

Belang van het aandachtsgebied:

Het aandachtsgebied "Valier" (Liederkerke) is prioritair geselecteerd omwille van zijn aanzienlijke oppervlakte aan actueel waterbergingsgebied (meer dan 1ha). De gewestplanbestemmingen woongebied en woonuitbreidingsgebied vormen mogelijk een bedreiging voor de waterbergingsfunctie van het gebied.

Afbakening:

Het vertrekpunt van de afbakening van het aandachtsgebied is een prioritair geselecteerd signaalgebied, in dit geval een prioritair geselecteerde cluster van signaalgebieden actuele waterberging (DEN_AW_016, DEN_AW_031, DEN_AW_034, DEN_AW_092). Daarnaast vallen er ook enkele signaalgebieden waterconservering (DEN_WC_040, DEN_WC_126, DEN_WC_200, DEN_WC_413, DEN_WC_498) en potentiële waterberging (DEN_PW_073, DEN_PW_145, DEN_PW_284, DEN_PW_018; DEN_PW_118) binnen het gebied. (figuur 8)

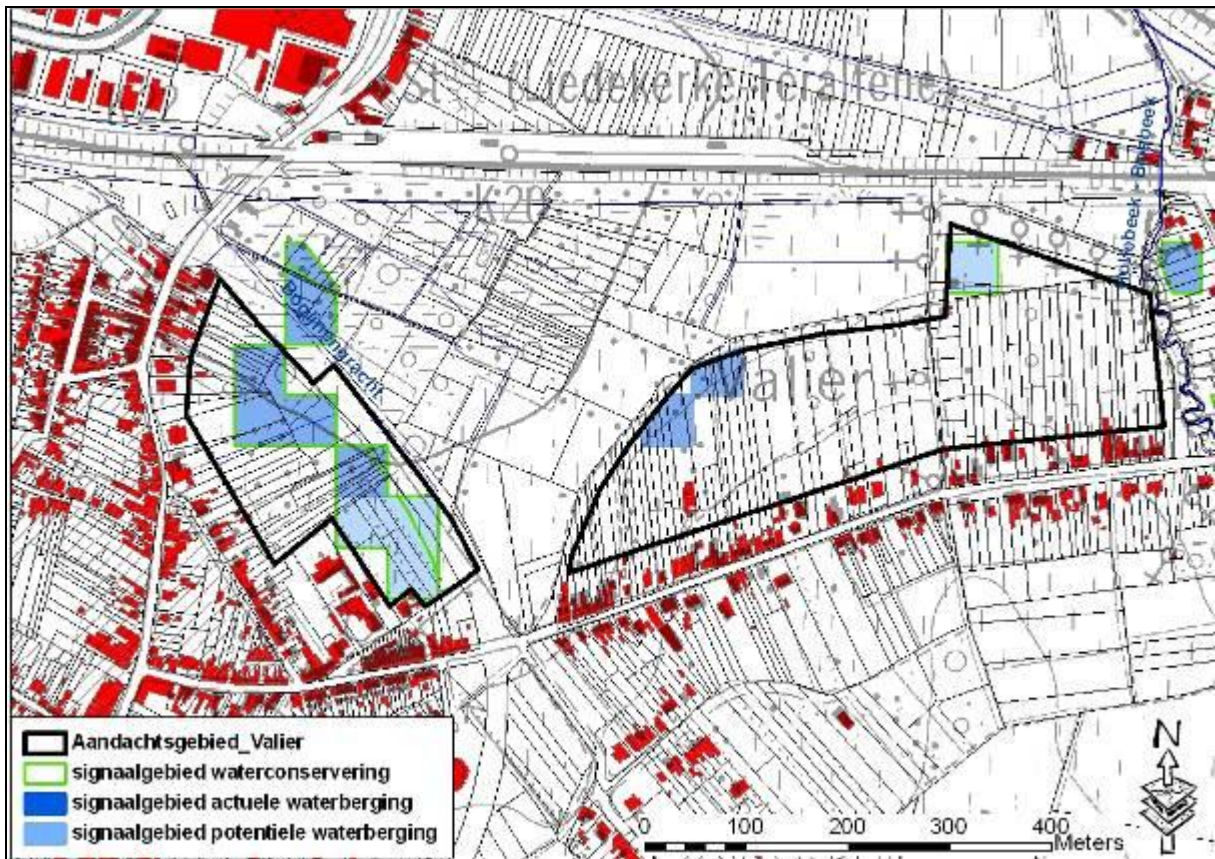
Volgende kaartlagen werden gebruikt bij de afbakening van het eigenlijke aandachtsgebied:

- Signaalgebieden
- Topografische kaart
- Luchtfoto's
- Gewestplan
- CADMAP 2011 (recente bebouwing)
- Digitaal Hoogte Model (DHM)
- Bestaande BPA's / RUP's

Voor de afbakening werd grotendeels de grens van de gewestplanbestemming woonuitbreidingsgebied gevolgd. De bestaande bebouwing werd eruit gelaten wat gebeurde aan de hand van CADMAP 2011 en luchtfoto's. Een deel van het signaalgebied ligt in het BPA "Stationsomgeving", namelijk in de bestemming "zone voor openbare wegen" en "zone voor natuurontwikkeling en waterberging" (zie ook 1.2). Omdat het BPA reeds voldoende aandacht schenkt aan de waterproblematiek en hiervoor oplossingen voorziet wordt dit deel van het signaalgebied (= ten noorden Affligemsestraat) niet meegenomen in de afbakening van het aandachtsgebied.

Het aandachtsgebied is opgesplitst in twee deelgebieden omdat tussen de twee gebieden de bestemming natuurgebied ligt (waar er bijgevolg geen sprake kan zijn van een signaalgebied).

Het aandachtsgebied moet worden gezien als een soort zoekzone. De afbakening van het aandachtsgebied op zich doet geen enkele uitspraak over het gebied. Uitspraken over bepaalde relevante delen van het aandachtsgebied kunnen enkel volgen na de feitelijke toetsing (hierna). Gelet hierop wordt een aandachtsgebied best eerder maximalistisch dan beperkend afgebakend. De totale oppervlakte van het afgebakende aandachtsgebied bedraagt 12,7 ha (westelijk deelgebied 4,2 ha en oostelijk deelgebied 8,5 ha).

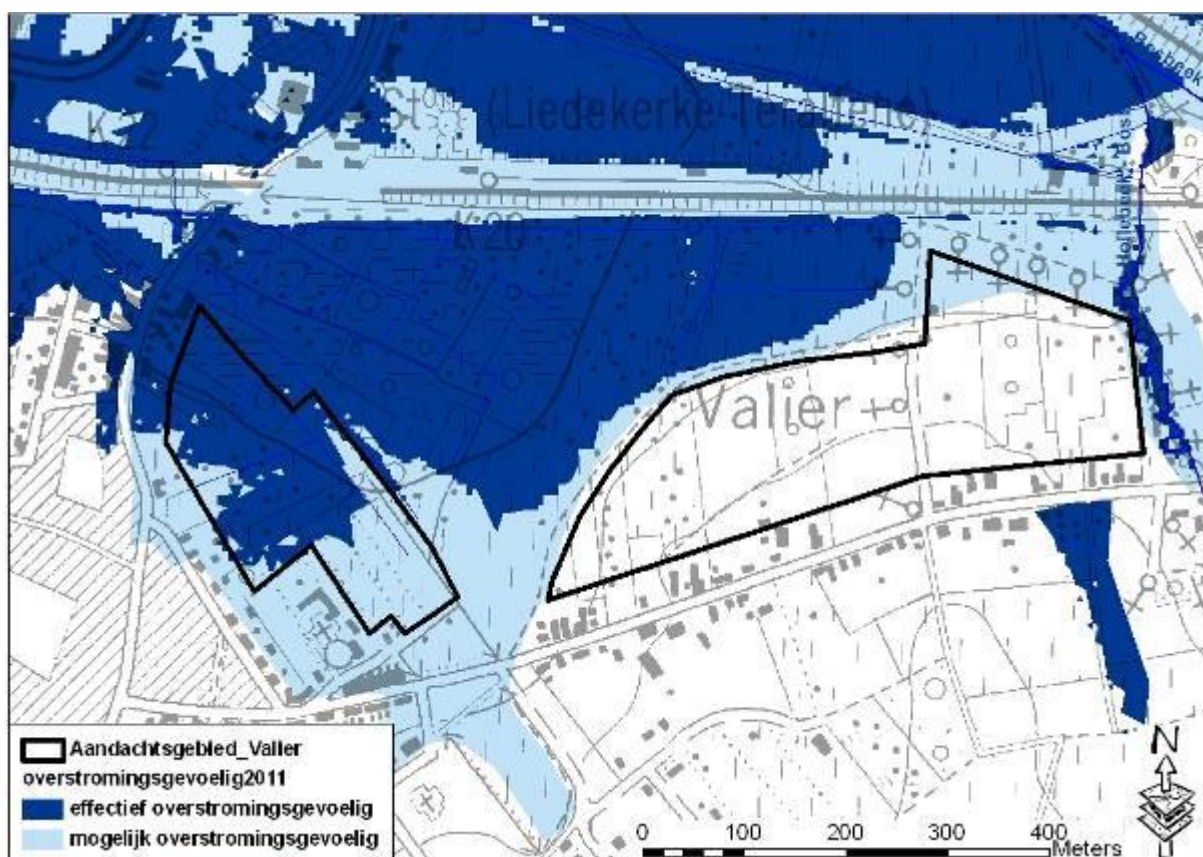
Figuur 8: Afbakening aandachtsgebied op basis van de prioritaire cluster van signaalgebieden (actueel waterbergingsgebied, potentieel waterbergingsgebied, waterconservering)

2 Juridische toets

2.1 Watertoetskaarten¹

Overstromingsgevoelige gebieden:

Het westelijk deelgebied is voor een groot deel effectief overstromingsgevoelig. Dit betekent dat de ontwikkeling van dit gebied een significant effect kan hebben op het watersysteem. Het beste is om deze negatieve effecten te voorkomen en in tweede instantie te compenseren. De rest van het westelijk deelgebied en een klein deel van het oostelijk deelgebied zijn mogelijk overstromingsgevoelig. Dit betekent dat het gebied wel van nature overstroombaar is/was maar dat op dit moment de gevoeligheid voor overstromingen minder hoog is dan bij effectief overstromingsgevoelige gebieden.

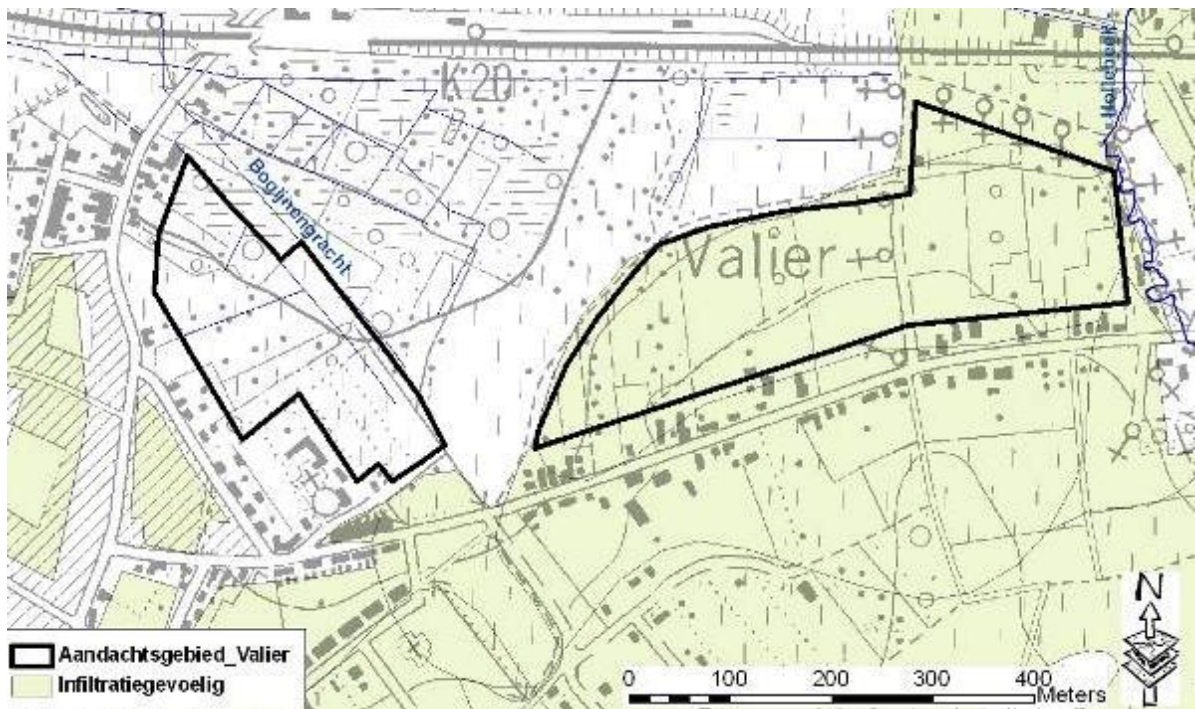
Figuur 9: Situering op de watertoetskaart overstromingsgevoelige gebieden

De overige watertoetskaarten zitten vanaf 1 maart 2012 niet meer bij de watertoets. Toch blijven deze kaarten bestaan en kunnen zij nog relevante informatie bevatten.

Infiltratiegevoelige bodems:

Het oostelijk deelgebied is volledig aangeduid als infiltratiegevoelig. In het infiltratiegevoelig deel zijn infiltratievoorzieningen geschikt als compenserende maatregel bij verharding wat niet zomaar wil zeggen dat dergelijke voorzieningen alleen voldoende zijn ter compensatie. De niet-infiltratiegevoelige zones kunnen een indicatie zijn van hoge grondwaterstanden en/of weinig doorlatende gronden die dus niet altijd geschikt zijn voor ontwikkeling.

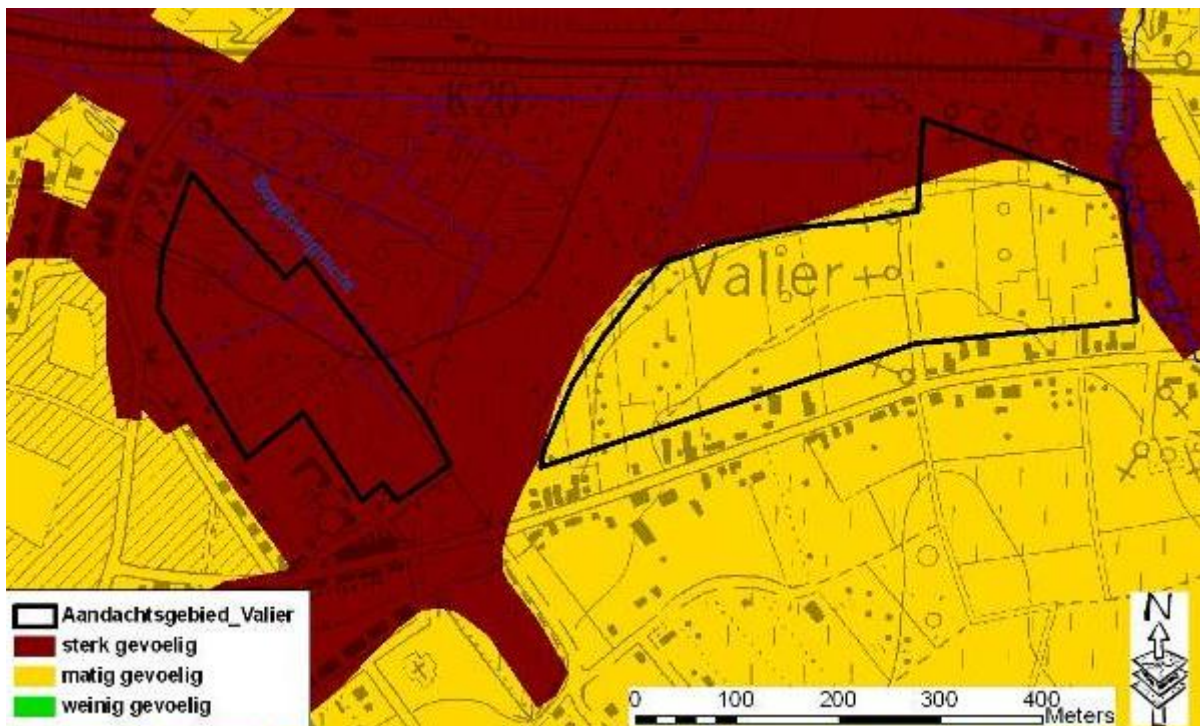
¹ Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (14 oktober 2011).

Figuur 10: Situering op de kaart infiltratiegevoelige bodems

Grondwaterstromingsgevoelige gebieden:

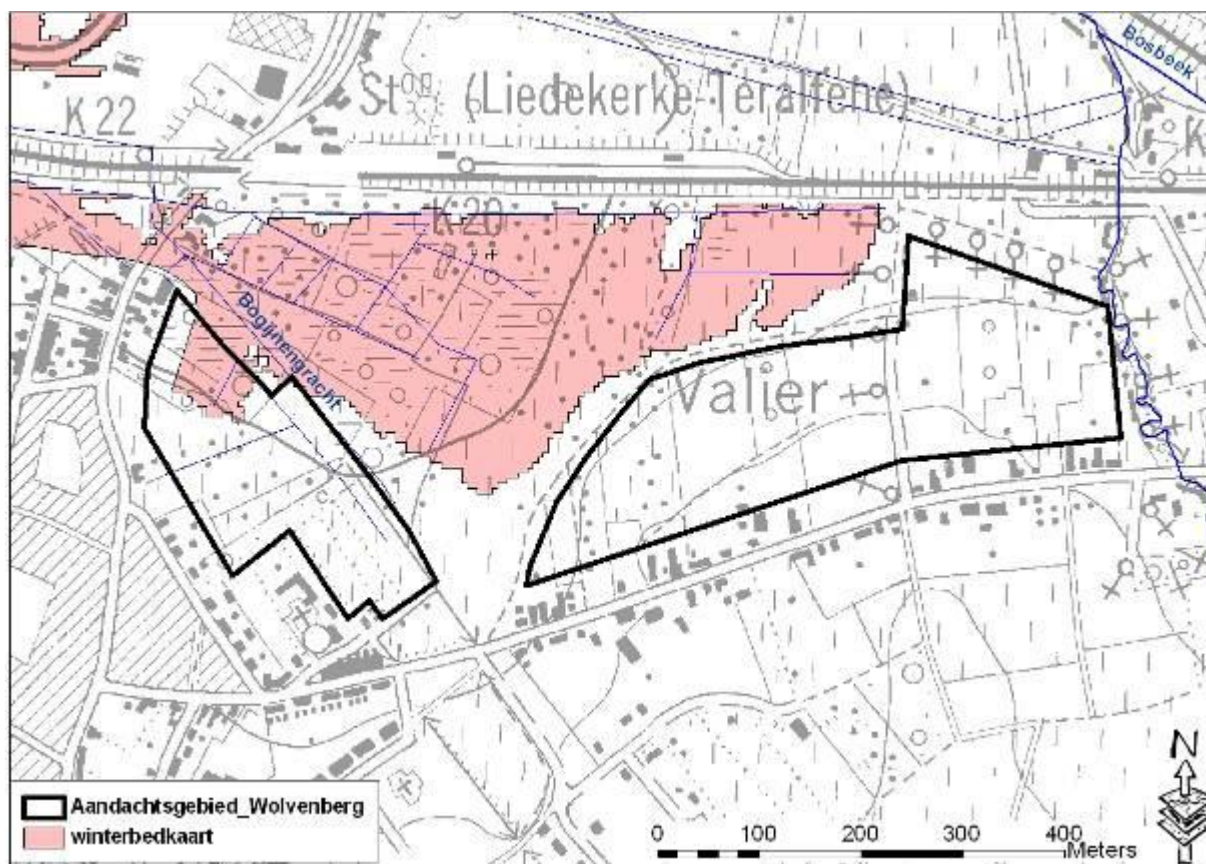
Het westelijk deelgebied van het aandachtsgebied is gelegen in een zone sterk gevoelig voor grondwaterstroming (type 1). Het oostelijk deelgebied is grotendeels gelegen in gebied matig gevoelig voor grondwaterstromingen (type 2) en een klein stuk in sterk gevoelig (type 1).

Figuur 11: Situering op de kaart grondwaterstromingsgevoelige gebieden

Winterbed:

Een deel van het westelijk deelgebied is volgens de kaart gelegen in het winterbed van de Dender.

Figuur 12: Situering op de winterbedkaart

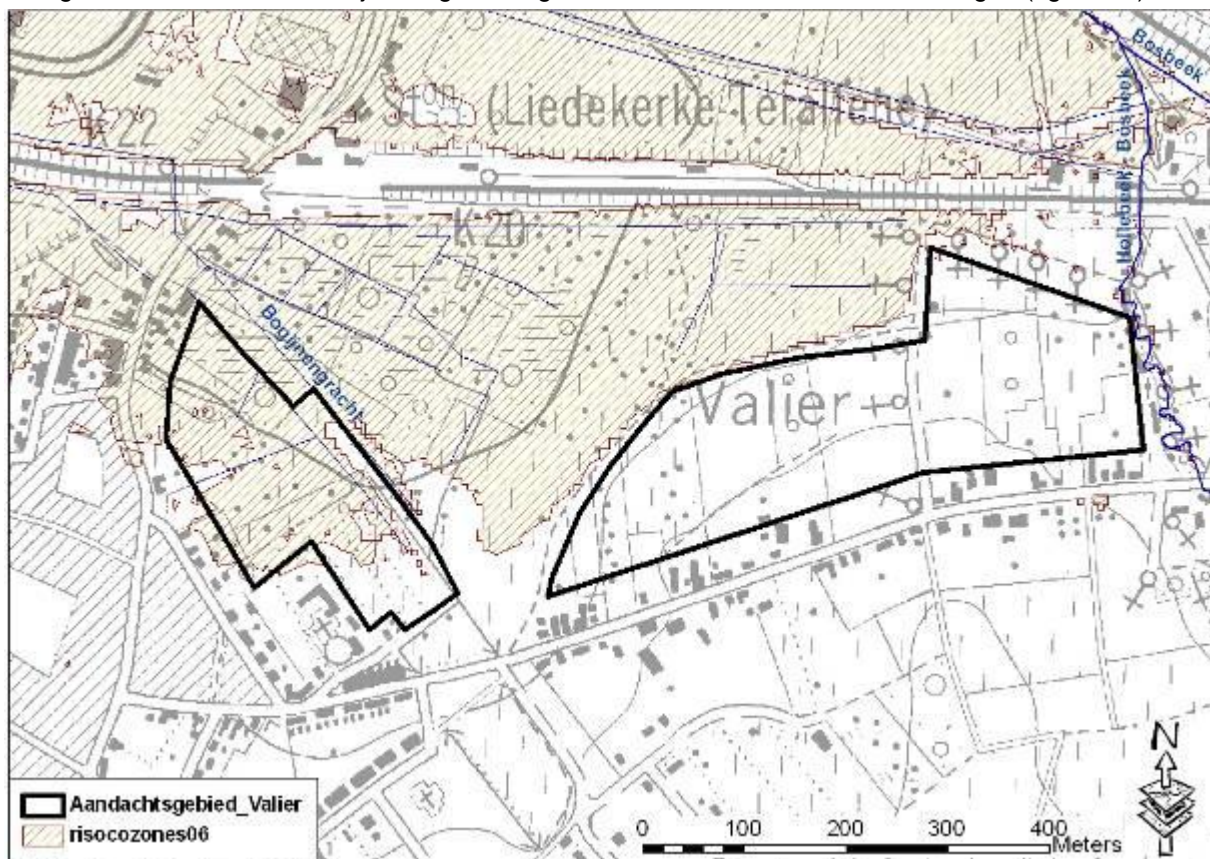
2.2 Federale kaart risicozones voor overstromingen ²

De federale kaart risicozones voor overstromingen bevat de meest nauwkeurig mogelijke afbakening van risicovolle gebieden met betrekking tot de natuurrampenverzekering (KB 12 oktober 2005).

De ligging van (delen van) een aandachtsgebied in een risicozone heeft een aantal juridische en financiële implicaties. Conform art. 68-7 § 3, kunnen de verzekeraars, m.b.t. het gevaar brand, weigeren dekking te verlenen tegen overstroming als het gaat om een gebouw dat later werd opgericht of verbouwd dan achttien maanden na datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het koninklijk besluit, dat een zone waarin het gebouw zich bevindt, als risicozone klasseert. Wie in een risicozone woont, zal meer betalen voor de verzekering.

De criteria waarop de risicozones worden afgebakend, zijn bepaald in het K.B. van 12 oktober 2005 (B.S. 21 november 2005) waar enkel de gebieden getoond worden met minstens dertig centimeter overstromingsdiepte. Hierdoor is het aantal gebieden en de oppervlakte veel beperkter dan bijvoorbeeld op de kaart met recent overstroomde gebieden of de kaart met overstromingsgevoelige gebieden in het kader van de watertoets. De kaart met de risicozones ten behoeve van de natuurrampenverzekering toont daarentegen wel met des te meer zekerheid de gebieden die effectief risicovol zijn.

Een groot deel van het westelijk deelgebied ligt in een risicozone voor overstromingen (figuur 13).

Figuur 13: Situering op de kaart risicozones voor overstromingen

² Risicozones voor overstroming, versie 2006 (KB 23 maart 2007)

3 Beleidsmatige toets

3.1 Waterbeleid

Stroomgebiedbeheerplan

Het stroomgebiedbeheerplan stelt een aantal basismaatregelen en aanvullende maatregelen voorop. Basismaatregelen zijn maatregelen uit een reeds beslist beleid (bijvoorbeeld de acties uit de bekkenbeheerplannen), aanvullende maatregelen zijn bijkomende maatregelen die door het stroomgebiedbeheerplan zelf naar voren worden geschoven. Volgende maatregelen zijn hier relevant:

- basismaatregel 6_003: waar mogelijk behoud van waterconserveringsgebieden door middel van aangepast landgebruik;
- basismaatregel 6_004: vrijwaren van de actuele en potentiële waterbergingsgebieden en conserveringscapaciteit;
- basismaatregel 6_007: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit en optimaliseren van bestaande;
- aanvullende maatregel 5B_008: aanleg van bijkomende bergingsgebieden ten behoeve van de verbetering van het hydraulische regime van het oppervlaktelichaam;
- aanvullende maatregel 5B_009: Aanleg van bijkomende waterconserveringsgebieden;
- aanvullende maatregel 5B_010: adaptatie klimaatwijziging;
- aanvullende maatregel 6_018: optimaliseren waterconserveringsgebieden door middel van voorwaarden voor het landgebruik.
- aanvullende maatregel 6_020: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit op de onbevaarbare waterlopen van 1ste cat.

Bekkenbeheerplan Dender

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

In het bekkenbeheerplan zijn geen acties opgenomen in het aandachtsgebied. Ook in de omgeving van het aandachtsgebied zijn er geen relevante concrete acties uit het bekkenbeheerplan.

Deelbekkenbeheerplan Midden-Dender

Het aandachtsgebied ligt in het deelbekken van de Midden-Dender. Het deelbekkenbeheerplan Midden-Dender voorziet volgende acties in de buurt van het aandachtsgebied:

- Actie P28: Herstel moeraslandschap De Valier en onderzoek naar de berging van extra water: *De Valier is een natuurlijk overstromingsgebied en herbergt een unieke moerasfauna en flora. Natuurpunt koopt, i.s.m. de gemeente Liedekerke die subsidies geeft, percelen aan in de Valier. Daardoor blijft de waterbergingscapaciteit van het gebied behouden. Een knelpunt is de slecht gekende kwaliteit van het slib in het grachtenstelsel in de Valier. Het lozingspunt is immers gesaneerd maar de waterbodem niet. Begin 2006 werd er begonnen met een slibonderzoek.*
- Actie 34: Hydrologische studie van de interactie Bellebeek, Dender, Oude Dender, Bogijnengracht (onderzoeken complex waterprobleem aan de stationsomgeving).

Deelbekkenbeheerplan Bellebeek

In het deelbekkenbeheerplan Bellebeek zijn geen relevante acties in de buurt van het aandachtsgebied opgenomen.

3.2 Ruimtelijke ordening

Ruimtelijk structuurplan

Het ruimtelijk structuurplan van Liedekerke is goedgekeurd op 26/07/2007.

In het informatief deel is over het natuurgebied Valier, dat grenst aan het aandachtsgebied, het volgende opgenomen (p.76): *“De Valier bevat nabij de oostelijke gemeentegrens een historisch belangrijke voetweg (processie-omweg) die uitgaat op de Muilemstraat. Recent werd een belangrijk deel van de Valier aangekocht door de (lokale) natuurbeweging. Er is een (natuureducatief) wandelpad. De Bogijnengracht ontwatert dit deel van de gemeente. Ze wordt doorsneden door Affligemsestraat t.h.v. het station en buigt net ten westen van het station onder het spoorwegtalud door om vervolgens achter de bedrijven op de Begijnenmeers uit te monden in de Dender.”*

In het richtinggevend deel van het GRS staat bij de ontwikkelingsperspectieven van de stationsomgeving dat de Valier en de Bogijnengracht dienen als natuurlijk verbindingsgebied en om dit te behouden en waar mogelijk verder uit te bouwen. (p.15)

Het westelijk deelgebied van het aandachtsgebied (bestemming woongebied) valt onder de binnengebieden A (grenst aan aandachtsgebied) en B (p.21). Deze binnengebieden vallen onder de categorie niet wenselijk om aan te snijden:

- A: deze uithoek van het woongebied grenst aan het natuurgebied langs weerszijden van de spoorweg.
- B: **omwille van de waterhuishouding** is aansnijding niet wenselijk.

Voor het woonuitbreidingsgebied U (oostelijk deelgebied van het aandachtsgebied) is de aansnijding niet wenselijk (p.23): *“Het gebied U ten noorden van de Muilemstraat ligt excentrisch ten opzichte van het hoofddorp. Bovendien gaat het om een **waterziek gebied**, grenzend aan het natuurgebied de Valier en gelegen in het groen-blauw hoefijzer. Het is gelegen achter de Muilemstraat, die al volledig bebouwd is. Dit maakt de ontsluiting van het woonuitbreidingsgebied moeilijk. Tevens is de Muilemstraat een drukke weg.”*

Bij de gewenste open ruimtestructuur staat bij de acties (p.52): *“De gemeente zal een onderzoek opstarten naar de potenties van het woonuitbreidingsgebied U in het kader van een uitbreiding en versterking van de natuurlijke en open ruimte structuur in de gemeente.”*

Samengevat kan gesteld worden dat de visie vanuit het GRS op het aandachtsgebied gericht is op het vrijwaren van bebouwing in het gebied. Er wordt reeds aangehaald dat de waterhuishouding een reden is om het gebied niet te ontwikkelen.

Andere relevante plannen van ruimtelijke ordening

Afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur (buitengebied) (AGNAS)

Het aandachtsgebied behoort tot de buitengebiedregio Schelde-Dender. Het oostelijk deelgebied valt onder actie 55 van het operationeel uitvoeringsprogramma “Omgeving van het Liedekerkebos / Hertigembos met de Hollebeek en Kruisbeek”. Het betreft een actie die op korte termijn op te starten is: *“Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (in afstemming met het beheersplan) voor:*

- *Bosuitbreiding omgeving Liedekerkebos/Hertigembos (45.1) (richtcijfer bosuitbreiding 70 ha).*
- *De uitbreiding en structurele versterking van het ecologisch waardevolle gebied in en rond het Liedekerkebos/Hertigembos (45.1).*
- *Het nader uitwerken van de verweving tussen landbouw, natuur en bos in de omgeving van het bosgebied (45.1).”*

Vergunningstoestand

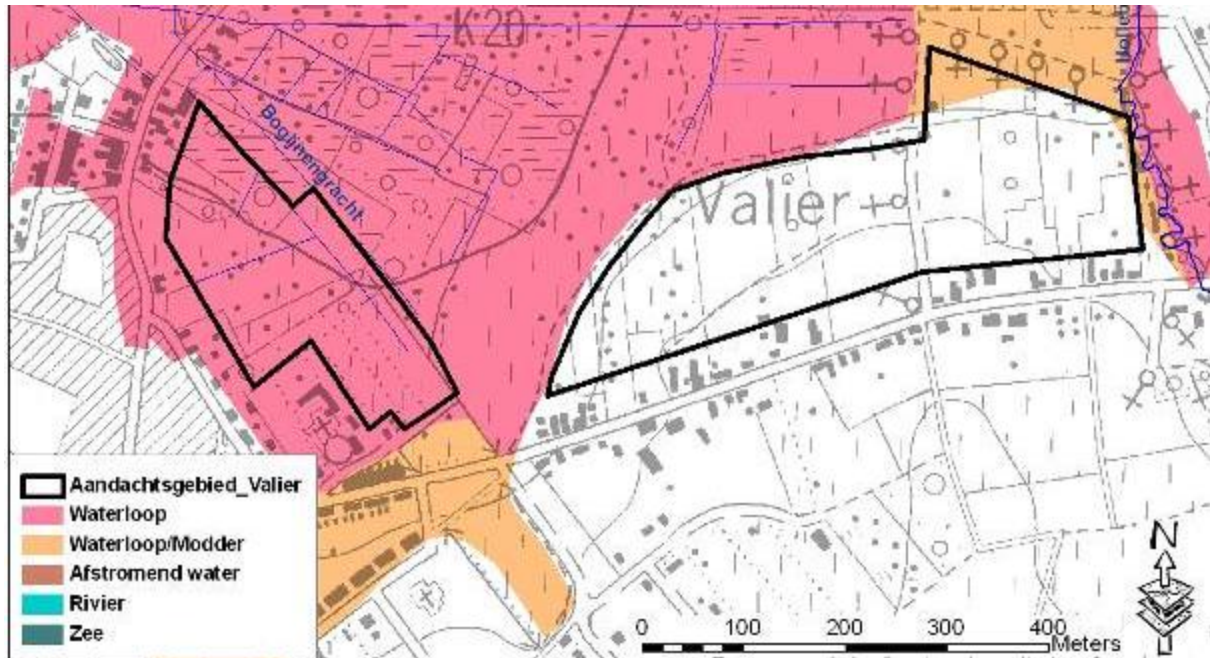
Er zijn binnen het gebied geen relevante vergunnings- of verkavelingsaanvragen bekend bij het Departement Ruimtelijke Ordening.

4 Toetsing aan het watersysteem

4.1 Overstromingsproblematiek

NOG

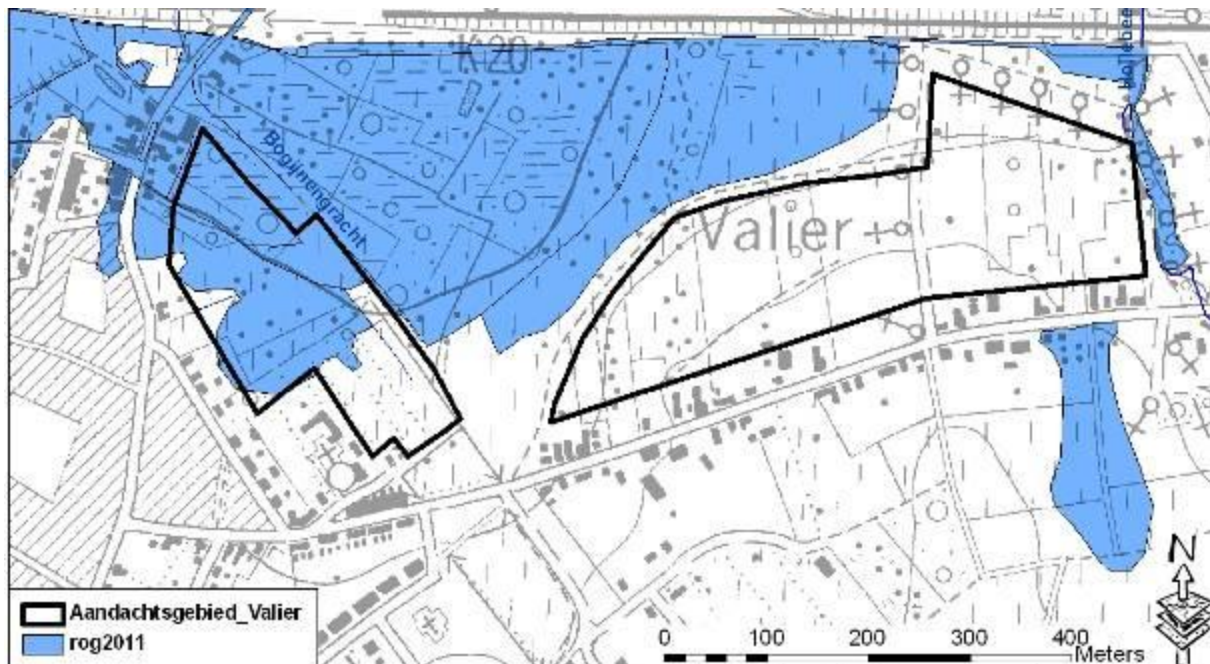
Het westelijk deelgebied is volledig gelegen in natuurlijk overstroomingsgebied (NOG), het zou meer bepaald overstroombaar zijn vanuit een waterloop.

Figuur 14: Situering op NOG-kaart

ROG

De ROG-kaart vormt een gebiedsdekkende afbakening van de recent overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988-2005. Een groot deel van het westelijk deelgebied is gelegen in ROG.

Figuur 15: Situering op ROG-kaart

DHM

Binnen het aandachtsgebied is er een reliëfverloop van ± 9 mTAW het westelijk deelgebied tot ± 16 mTAW in het oostelijk deelgebied. Hoewel het hoogteverschil relatief beperkt kan lijken, kan deze factor toch bepalend zijn met het oog op overstromingen.

Zie figuur 7: Hydrografische situering

4.2 Verdrogingsproblematiek

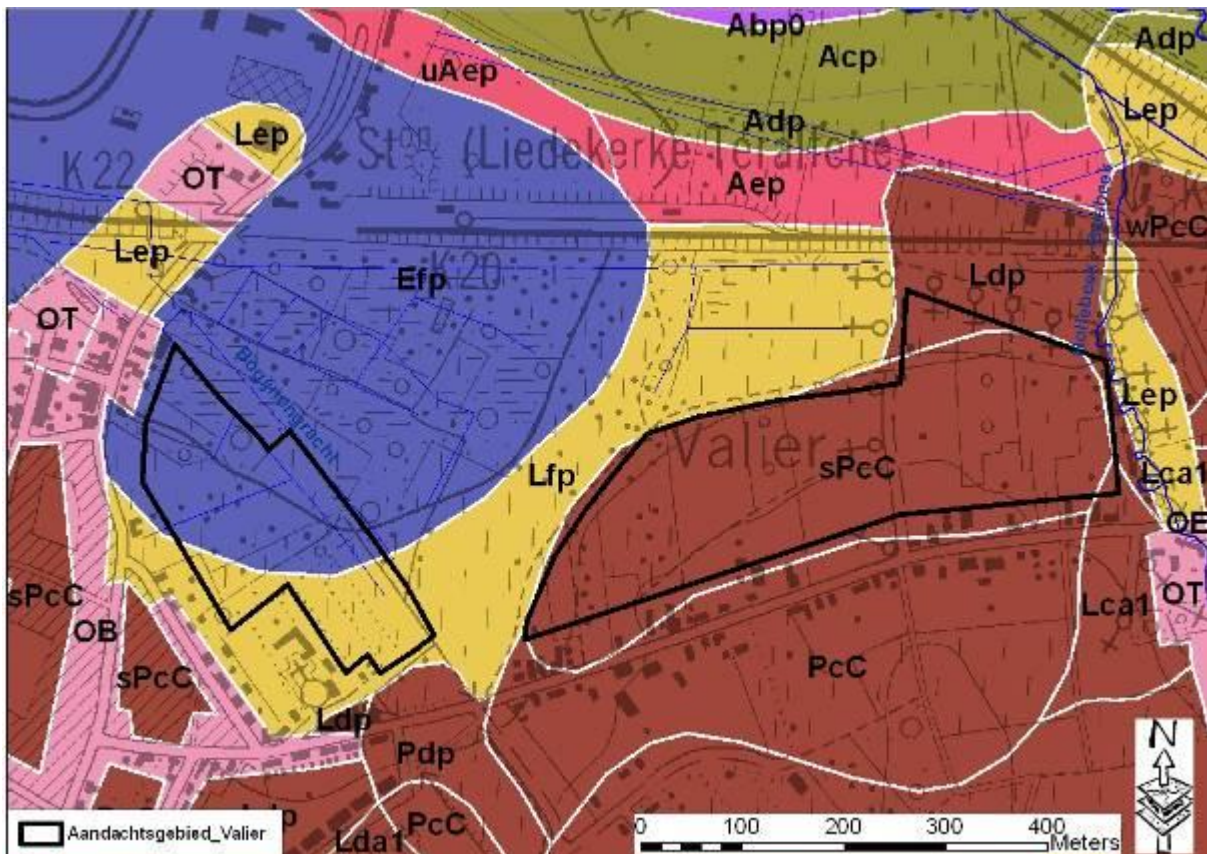
Bodemassociaties i.f.v. water (o.b.v. textuur en vochttrap) en grondwaterstanden

Volgens de bodemkaart kent het aandachtsgebied een natte klei bodem, een natte zandleem en een vochtige zandleem bodem. In detail gaat het om volgende bodemtypes (figuur 16):

- Westelijk deelgebied
 - o Efp: Zeer sterk gleyige kleibodem zonder profiel
 - o Lfp: Zeer natte zandleembodem zonder profiel
- Oostelijk deelgebied
 - o sPcC: Matig droge licht zandleembodem met structuur B horizont of sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont
 - o Ldp: Matig natte zandleembodem zonder profiel

Het type bodems in het aandachtsgebied hebben theoretisch een ondiepe grondwaterstand.

Samengevat wijst de bodemkaart op de aanwezigheid van natte gronden in het aandachtsgebied, vooral dan het westelijk deelgebied.

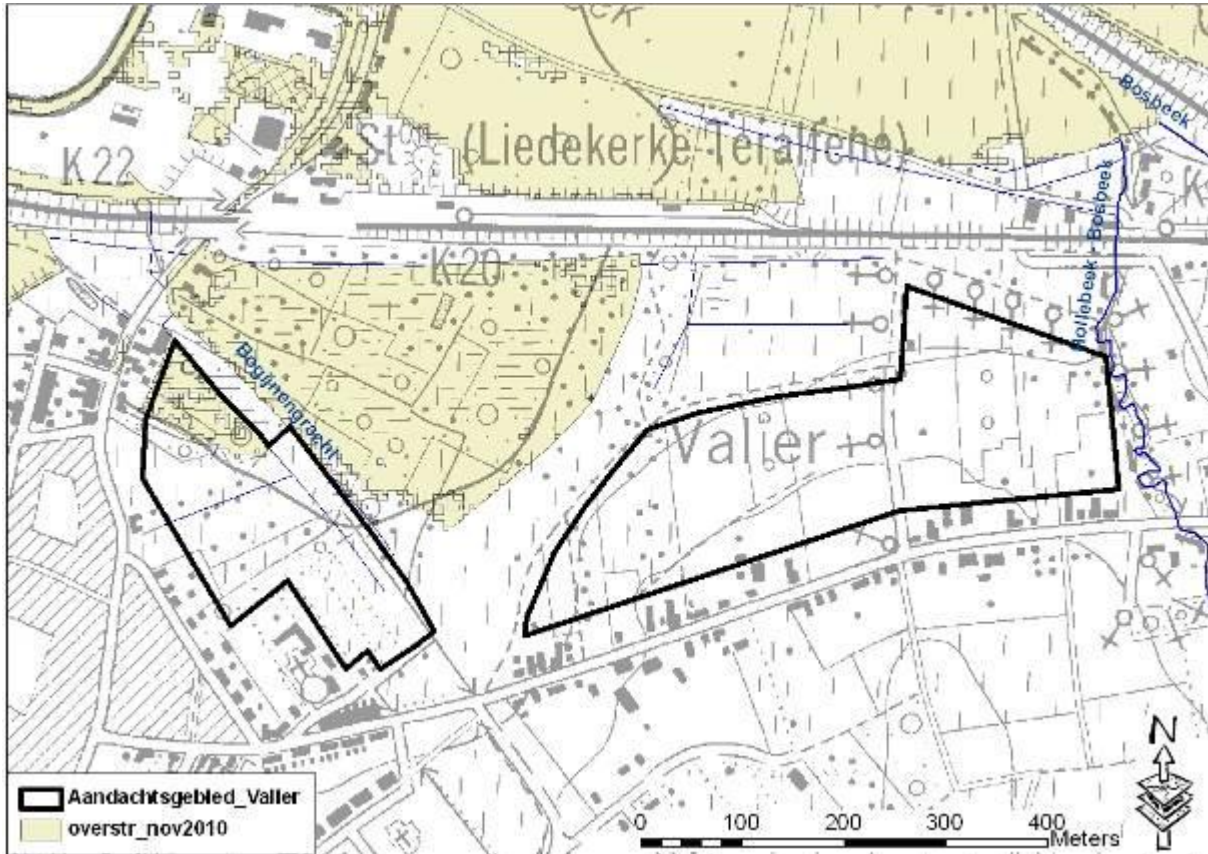

Figuur 16: Situering op bodemkaart

5 Opmerkingen

Recente overstromingen

Tijdens de recente overstromingen van november 2010 was er sprake van overstromingen in de omgeving van het aandachtsgebied en ook deels in het westelijk deelgebied.

Figuur 17: Overstromingen november 2010

BWK

De biologische waarderingskaart is een uniforme en gebiedsdekkende inventarisatie en evaluatie van het biologische milieu van het gehele Vlaamse grondgebied. In het kader van de toetsing van de aandachtsgebieden kunnen bepaalde natte biotopen wijzen op het feitelijke belang van het watersysteem in de huidige situatie.

In het westelijk deelgebied komen volgende types voor:

- Biologisch zeer waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om nitrofiel alluviaal elzenbos, alluviaal essen-olmenbos en populieren.
- Biologisch waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om populierenaanplant op vochtige grond.
- Complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen: Volgens de beschrijving gaat het om natte moerasspirearigte met Moesdistel en verruigd grasland.

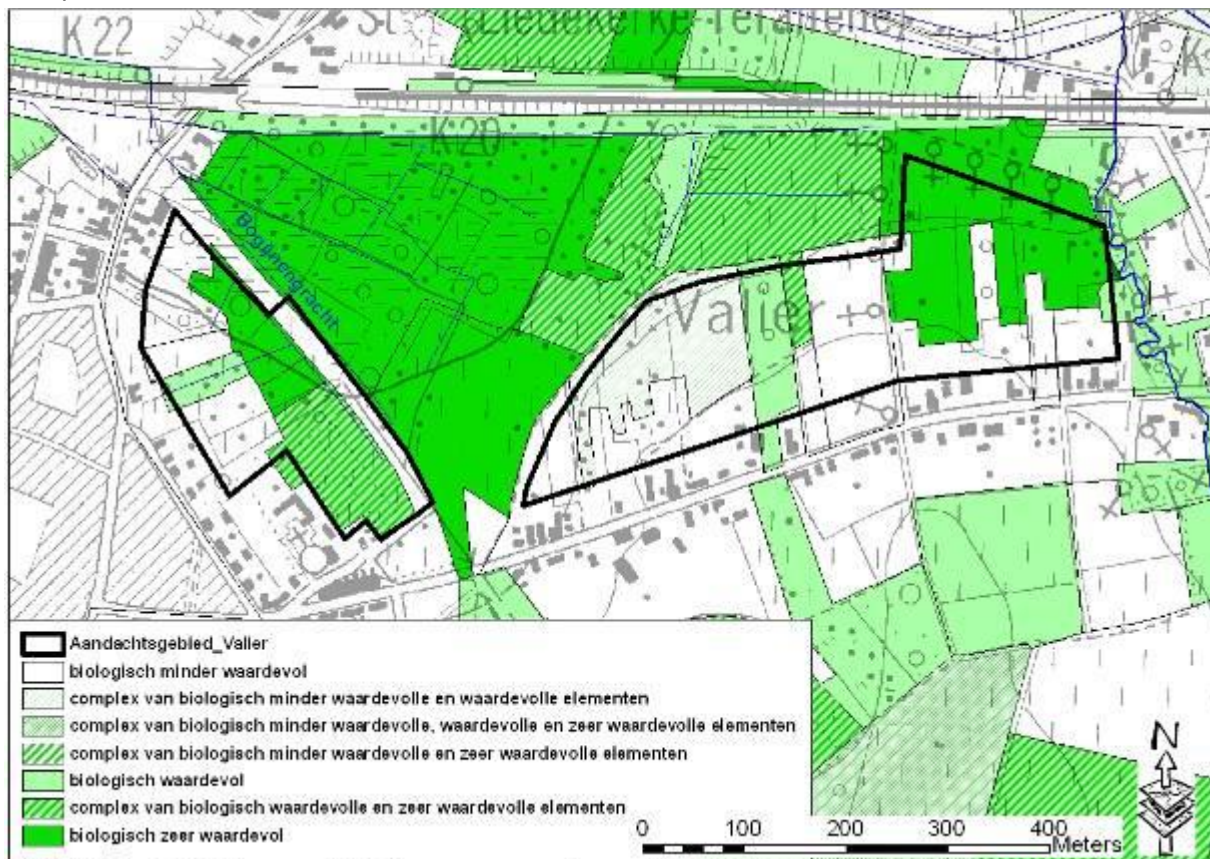
In het oostelijk deelgebied komen volgende types voor:

- Biologisch zeer waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om natte ruigte met moerasspirea (Filipendulion), struweelopslag van allerlei aard, vaak op gestoorde gronden, nitrofiel alluviaal elzenbos en populier.
- Biologisch waardevol gebied: Volgens de beschrijving gaat het om een goed ontwikkelde hoogstamboomgaard, verruigd grasland en een bomenrij.
- Complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen: Volgens de beschrijving gaat het om soortenarm permanent cultuurgrasland met relictten van halfnatuurlijke

graslanden, vochtig, licht bemest grasland (dotterbloemhoiland) en bomentij met dominantie van populier.

- Complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen: Volgens de beschrijving gaat het om soortenarm permanent cultuurgrasland en bomenrij met dominantie van populier.

De biologische waarderingskaart toont duidelijk aan dat het gebied hoofdzakelijk bestaat uit natte biotopen.

Figuur 18: Situering op BWK

Het aandachtsgebied grenst in het noorden aan een VEN-gebied: Liedekerkebos.

Ferrariskaart

Op de Ferrariskaart (1777) vinden we in het gebied moerassige weiden en bos terug.

Input gemeente Liedekerke

Uit overleg met de gemeente Liedekerke kwam volgende informatie voort:

In 2003 was er grote wateroverlast in het gebied. Naar aanleiding hiervan zijn er een aantal maatregelen genomen waardoor de overlast in 2010 iets minder was (schuiven op de Bogijnengracht, het dichten van een duiker onder de spoorweg, keerwand Dender). De problemen in het gebied zijn vooral te wijten aan opstuwung vanuit de Dender. Het water komt dan via een langsgracht en een doorsteek onder de N207/Affligemsestraat in het aandachtsgebied. De gemeente geeft aan dat het een complex gebied is waar verschillende waterbeheerders bij betrokken zijn. De uitvoering van het project rond de stationsomgeving met de maatregelen rond waterberging zal volgens de gemeente een gunstig effect hebben op de overstromingsproblematiek.

Deze genomen maatregelen om wateroverlast te voorkomen nemen natuurlijk het risico op mogelijke wateroverlast in de toekomst niet volledig weg.

6 Conclusie

Hydrologische samenvatting

De basis van het aandachtsgebied is een signaalgebied actuele waterberging en waterconservering. Daarnaast is er ook een signaalgebied potentiële waterberging aanwezig. Door het gebied stroomt de Bogijnengracht (3de categorie) en enkele naamloze grachten. Vlak naast het oostelijk deelgebied stroomt de Hollebeek (2de categorie). Het aandachtsgebied is redelijk vlak en de hoogte varieert tussen 9m en 16m boven zeeniveau. Het westelijk deelgebied van het aandachtsgebied is volledig gelegen in effectief en mogelijk overstromingsgevoelig gebied en het oostelijk deelgebied is voor een klein deel gelegen in mogelijk overstromingsgevoelig gebied. Het oostelijk deelgebied is ook volledig infiltratiegevoelig. Verder is het westelijk deelgebied deels gelegen in het winterbed van de Dender, gelegen in een risicozone voor overstromingen, gelegen in ROG en gelegen in NOG. Het oostelijk deelgebied is enkel voor een klein deel gelegen in NOG. Op de bodemkaart zijn enkele zeer natte bodemtypes terug te vinden in het westelijk deelgebied terwijl de bodems in het oostelijk deelgebied iets droger zijn.

Beleidsmatige samenvatting

Het westelijk deelgebied van het aandachtsgebied is woongebied op het gewestplan, het oostelijk deelgebied is woonuitbreidingsgebied. Ten noorden van het aandachtsgebied ligt het BPA "Stationsomgeving". De visie van het GRS op het aandachtsgebied, zowel het deel woongebied als het deel woonuitbreidingsgebied is gericht op het vrijwaren van bebouwing in het gebied. Er wordt reeds aangehaald dat de waterhuishouding een reden is om het gebied niet te ontwikkelen.

Globale conclusie

Op basis van de analyse in deze fiche blijkt duidelijk dat het gebied van belang is voor het watersysteem, meer bepaald gaat het om een zeer overstromingsgevoelig gebied, vooral dan het westelijk deelgebied. Het ruimtelijk beleid is er op gericht dit gebied niet te ontwikkelen.

7 Suggestie naar ontwikkelingsperspectief

Westelijk deelgebied

De ontwikkeling van dit gebied is niet aangewezen volgens de analyse in deze fiche. Zeker langsheen de beek is bebouwing absoluut af te raden. Ook volgens het ruimtelijk structuurplan van de gemeente Liedekerke wenst men dit gebied niet te ontwikkelen. Een herbestemming naar een functie die compatibel is met de watergevoeligheid lijkt hier dan ook aangewezen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren door een planologische ruil wanneer deze gelegenheid zich voordoet. Voorbeelden van mogelijke bestemmingen zouden kunnen zijn parkgebied of natuurgebied, een overgangsgebied tussen de kern van Liedekerke en het natuurgebied de Valier. In afwachting van een planologische oplossing dient de gemeente aanvragen (stedenbouwkundige vergunningen/verkavelingen) in het gebied te beoordelen vanuit de opties van het GRS (niet ontwikkelen) én deze fiche.

Oostelijk deelgebied

Volgens de analyse in deze fiche is het oostelijk deelgebied niet zo watergevoelig als het westelijk gebied, enkel een deel in het noorden is mogelijk overstromingsgevoelig. Uit de analyse van het watersysteem blijkt dat een ontwikkeling wel zou kunnen mits voldoende maatregelen om de infiltratiemogelijkheden te behouden. De infiltratie van hemelwater in het gebied en waterconservering moeten mogelijk blijven. Het toepassen van de provinciale hemelwaterverordening komt al voor een deel tegemoet aan de problematiek. Mogelijke maatregelen zijn verder de aanleg van infiltratievoorzieningen in het gebied zoals wadi's, het behoud van voldoende open ruimte waar het water kan infiltreren, het gebruik van waterdoorlatende verhardingen, Het GRS van Liedekerke wil dit gebied niet ontwikkelen wat uiteraard nog steeds het beste is voor het watersysteem. Als het gebied toch niet aangesproken gaat worden kan een herbestemming naar een functie die compatibel is met de watergevoeligheid overwogen worden.